

АЗ ИМАМ ПРАВА!

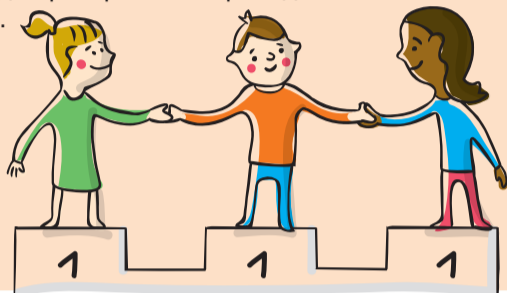

SOS ДЕТСКИ
СЕЛИЩА
БЪЛГАРИЯ

КОНВЕНЦИЯТА НА ООН ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО НА ЯСЕН ЗА ДЕЦА И МЛАДИ ХОРА ЕЗИК

1 Всеки под 18 години има тези права.

2 ВСИЧКИ ДЕЦА имат тези права, независимо кои са те, къде живеят, какво работят родителите им, какъв език говорят, от каква религия са, дали са момчета или момичета, каква е културата им, дали са с увреждане, и ли дали са богати или бедни. Никое дете не трябва да бъде третирано несправедливо по никакъв повод.

3 Когато възрастните вземат решения, те трябва първо да мислят как техните решения се отразяват на децата.

4 Правителството отговаря за закрилата на твоите права. То трябва да помага на семейството ти да защитава правата ти и да създава среда, в която можеш да растеш и да постигнеш най-доброто, на което си способен.

5 Твоето семейство трябва да ти помага да се научиш да упражняваш правата си, както и да правят така, че правата ти да са защитени.

6 Имаш право на живот.

7 Имаш право на официално признато име и националност (да имаш държава).

8 Имаш право на самоличност - официална регистрация кой си. Никой не трябва да ти я отнема.

9 Имаш право да живееш с родител(ите) си, освен ако не е лошо за теб. Имаш правото да живееш със **СЕМЕЙСТВО**, което се грижи за теб.

10 Ако живееш в страна, различна от тази на родителите ти, имаш право да сте заедно на едно място.

11 Имаш право да си защитен от отвличане.

12 Имаш право да изразяваш мнението си, а възрастните да те изслушат и приемат сериозно.

13 Имаш право да откриваш неща и да споделяш мислите си с други, като говорите, рисувате, пишете или по всеки друг начин, освен ако той не ти вреди или не обижда други хора.

14 Имаш право сам да избираш религията и вярванията си. Родителите ти трябва да ти помогнат да решиш какво е правилно и грешно и какво е най-добре за теб.

15 Имаш право сам да избираш приятелите си и да се присъединяваш или да създаваш групи, стига да не вредят на други.

16 Имаш право на лично пространство.

17 Имаш право да получава информация, важна за благополучието ти, от радио, вестници, книги, компютри и др. източници. Възрастните трябва да внимават информацията, която получаваш да не е вредна и да ти помагат да намериш и разбереш информацията, която ти е необходима.

18 Имаш право да бъдеш отгледан от родител(ите) си, ако е възможно.

19 Имаш право на закрила от нараняване и малтретиране на тялото или ума ти.

20 Имаш право на специални грижи и помощ, ако не може да живееш с родителите си.

21 Имаш право на грижи и закрила, ако си осиновен или в приемна грижа.

22 Имаш право на специална закрила и помощ, ако си бежанец (ако си бил принуден да напуснеш дома си и да живееш в друга държава), както и всички други права в Конвенцията.

23 Имаш право на специално образование и грижи, ако имаш увреждане. Имаш и всички други права в Конвенцията, за да водиш пълноценен живот.

24 Имаш право на най-доброто възможно **ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ**, безопасна вода за пиене, питателна храна, чиста и безопасна среда, както и информация, за да си добре.

25 Ако си настанен в услуга за грижа или по друг повод не живееш със семейството си, имаш правото на редовен преглед на условията на живот, за да се знае дали са най-подходящи за теб.

26 Имаш право на **ПОМОЩ** от държавата, ако си беден или в нужда.

27 Имаш право на храна, дрехи, безопасно място за живеене и да са посрещнати основните ти нужди. Не трябва да си лишен и да не можеш да правиш нещата, които повечето други деца могат.

28 Имаш право на качествено образование. Трябва да те насърчават да ходиш на училище до възможно най-високата степен.

29 **ОБРАЗОВАНИЕТО** ти трябва да ти помага да използваш и развиваш заложените и способностите си. То трябва също да ти помага да научиш как да живееш мирно, да защитаваш околната среда и да уважаваш другите хора.

30 Имаш право да упражняваш своя култура, език и религия. Малцинствата и коренните населения се нуждаят от специална закрила.

31 Имаш право да играеш и да почиваш.

32 Имаш право на закрила от труд, който ти вреди и е лош за здравето и образованието ти. Ако работиш, имаш право да си в безопасност и да ти се заплаща справедливо.

33 Имаш право на закрила от наркотици и търговия с наркотици.

34 Имаш право да си свободен от сексуална злоупотреба. (Имаш право на живот без сексуална злоупотреба).

35 Никой не може да те отвлича или продава.

36 Имаш право на закрила от всякаква експлоатация (да се възползват от теб).

37 Никой не може да те наказва по жесток или увреждащ те начин.

38 Имаш право на **ЗАКРИЛА** от война. Не може деца под 15 г. принудително да ходят в армията или да участват във война.

39 Имаш право на помощ, ако си наранен, пренебрегван или ако с теб се държат зле.

40 Имаш право на правна помощ и справедливо отношение в съдебната система, която уважава твоите права.

41 Ако законите на страната ти дават по-добра закрила на правата ти от членовете на КООНПД, то те се прилагат.

42 Имаш право да знаеш своите права! Възрастните също трябва да ги знаят и да ти помагат да ги разбереш.

43 ДО 54 Тези членове обясняват как правителствата и международните организации като SOS Children's Villages и УНИЦЕФ работят за това децата и техните права да са защитени.

За допълнителна информация посетете:

www.sosbg.org

SOS ДЕТСКИ
СЕЛИЩА
БЪЛГАРИЯ